

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3165/2020. (V. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.III.10.314/2018/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselő nélkül eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria Mfv.III.10.314/2018/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.Mv.327/2017/8. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapját képező ügyben megállapított tényállás szerint a Csongrád Megyei Kormányhivatal 2014. március 6. napján kelt határozatával az indítványozó egészségi állapotában bekövetkezett, szakvéleménnyel igazolt javulásra tekintettel az indítványozó részére korábban folyósított rehabilitációs ellátást megszüntette, és helyette alacsonyabb összegű rokkantsági ellátás folyósításáról határozott.
- [3] Az indítványozó fellebbezése nyomán másodfokon eljáró Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal az elsőfokú határozatot az ellátás összegére nézve megváltoztatta, egyebekben az elsőfokú határozatot helyben hagyta. A határozattal szemben az indítványozó keresetet terjesztett elő, melyet a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság – az eljárásba bevont orvosszakértői véleményekre is tekintettel – 8.Mv.316/2014/41. számú ítéletében elutasított.
- [4] Az indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján a Kúria Mfv.III.10.231/2016/4. számú ítéletével a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét abban a részében, amely az indítványozó rokkantsági ellátás tárgyában előterjesztett kereseti kérelmét utasította el, hatályában fenntartotta, azonban a következő felülvizsgálat időpontjára vonatkozó kereseti kérelem vonatkozásában a Kúria a munkaügyi bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.
- [5] 1.2. A megismételt eljárásban a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2016. november 30. napján kelt 8.Mv.359/2016/4. számú ítéletével a megelőző társadalombiztosítási eljárásban született másodfokú határozat felülvizsgálat időpontjára vonatkozó rendelkezését megváltoztatta, és megállapította, hogy az indítványozó felülvizsgálata nem szükséges.
- [6] 1.3. A Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét követően a Csongrád Megyei Kormányhivatal 2017. március 13. napján kelt határozatával az indítványozó részére a rokkantsági ellátás 2014. június 1. napjától történő továbbfolyósításáról rendelkezett. Az indítványozó fellebbezése folytán másodfokon eljáró Budapest Főváros Kormányhivatala 2017. augusztus 18. napján kelt határozatával az elsőfokú határozatot megsemmisítette. A határozat indokolása szerint a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletével megállapította, hogy az indítványozó felülvizsgálata nem szükséges, ugyanakkor érdemi döntést hozott, és nem helyezte a társadalombiztosítási szerv határozatát hatályon kívül és nem utasította a hatóságot új eljárás lefolytatására, melyből következően az elsőfokú határozat meghozatala indokolatlan volt.
- [7] 1.4. A határozattal szemben az indítványozó ismételten keresetet terjesztett elő, melyben a másodfokú határozat megváltoztatását, és a rokkantsági ellátása összegének felemelését kérte. Érvelése szerint a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete nyomán a Csongrád Megyei Kormányhivatalnak új határozatot kellett volna hoznia, a „felülvizsgálata nem szükséges” fordulatból pedig az következik, hogy magasabb összegű ellátásra jogosult. A Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.M.327/2017/8. számú ítéletével az indítványozó

keresetét elutasította. A bíróság megállapította, hogy az indítványozó egészségi állapota kérdésében már jogerős döntés született, a Kúria ítélete nyomán a megismételt eljárás tárgya kizárólag a felülvizsgálat időpontját érintő kereseti kérelem volt, melyet a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság érdemben elbírált. Tekintettel arra, hogy a korábban meghozott közigazgatási határozat valamennyi eleme esetében megtörtént az érdemi bírósági felülvizsgálat, és az abban született döntések jogerőssé váltak, ezért a másodfokú hatóság helytállóan és jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy az elsőfokú határozat meghozatala indokolatlan volt.

- [8] 1.5. Az ítélettel szemben az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, melyben elsődlegesen a jogerős bírói döntés megváltoztatását, másodlagosan pedig az ítélet hatályon kívül helyezését és a munkaügyi bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte, a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 3. § (1) bekezdése megsértése, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 105. § (1) bekezdése megsértésére vonatkozó kifogásai figyelmen kívül hagyása, valamint az Alaptörvény XXIV. cikke és XXVIII. cikk (1) bekezdése munkaügyi bíróság általi megsértésére hivatkozással. A Kúria a Mfv.III.10.314/2018/5. számú ítéletével a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét hatályában fenntartotta. A Kúria ítéletében kiemelte, hogy a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság jogszabálysértés nélkül, helyesen foglalt állást arról, hogy a felperes egészségi állapotának mértéke a Kúria által korábban elrendelt új eljárásnak nem képezte tárgyát, így arra a jelen perben támadott határozat sem terjedhetett ki. Ennek megfelelően a Kúria megállapította, hogy sem a Tny., sem pedig a Ket. szabályainak megsértése nem állapítható meg az indítványozó egészségi állapotával összefüggésben, az ugyanis nem képezte a felülvizsgálattal érintett eljárás tárgyát. A Kúria megítélése szerint az indítványozó által állított okból sem az Alaptörvény XXIV. cikkének, sem pedig a XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelme nem állapítható meg.
- [9] 1.6. Az indítványozó panaszában, illetőleg annak kiegészítésében arra hivatkozott, hogy a támadott bírói döntések sértik az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdését, a XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [10] Az indítványozó az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdésének sérelmét arra tekintettel állítja, hogy a támadott ítéletek ellentétesek az Alkotmánybíróság 21/2018. (XI. 14.) AB határozatával (a továbbiakban: Abh.), melyben a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival összefüggésben az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdésén alapuló alkotmányos követelmény került rögzítésre. Az alkotmányjogi panasz szerint megállapítható, hogy sem a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, sem pedig a Kúria nem az alkotmányos követelménynek megfelelően járt el.
- [11] Az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése, illetőleg a XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmeként értékeli, hogy az eljáró hatóságok, illetőleg bíróságok az indítványozó egészségi állapotára vonatkozó szakvéleményeket és az Abh. figyelmen kívül hagyták, a másodfokú hatóság a jogszabályban meghatározott eljárási határidőt túllépte, és a fellebbezést 50 nap helyett 4 hónap alatt bírálta el, továbbá az indítványozó ügyféli jogai is sérültek. Az indítvány ezen túlmenően számos elemében vitatja az eljáró hatóságok, illetőleg bíróságok által megállapított tényállást, illetőleg az abból levont (jogi) következtetéseket, valamint azt is vitatja, hogy a Kúria korábbi, Mfv.III.10.231/2016/4. számú ítélete az ügy érdemében született korábbi döntésnek minősülne, ugyanis álláspontja szerint lényegében ugyanaz az eljárás zajlik annak megindítása óta folyamatosan. Ennek megfelelően véleménye szerint jelen ügy bíróságok általi elbírálása szempontjából is releváns lett volna, és az Alkotmánybíróság számára is relevánsnak kell lennie az indítványozó egészségi állapotára vonatkozó érvelésének.
- [12] Az indítványozó végezetül azt is sérelmezi, hogy az Országgyűlés nem tett eleget az Abh. szerinti jogalkotói feladatának, pedig amennyiben az megtörtént volna, úgy az eljáró hatóságok, illetőleg bíróságok az ő ügyében is kedvezőbb döntést hozhattak volna.
- [13] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésének megfelelően elsőként a panasz befogadhatóságát vizsgálta meg.
- [14] 2.1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint 60 napon túl nyújtotta be, azonban igazolási kérelmet is előterjesztett. Az Alkotmánybíróság az igazolási kérelmet egyesbírói eljárásban meghozott végzésével elfogadta.

- [15] 2.2. A személyesen eljáró indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti, a határozott kérelemre vonatkozó feltételeket csak részben teljesíti, az alábbiak szerint.
- [16] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont, 52. § (1b) bekezdés b) pont], hogy az indítványozó valamely Alaptörvényben biztosított joga sérelmére hivatkozzon. Az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdése az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot, ezért annak állított sérelme nem vetheti fel az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelmét sem [lásd például: 3371/2019. (XII. 16.) AB végzés, Indokolás [20]]. Az Alkotmánybíróság ezért megállapítja, hogy az indítvány ezen elemében nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti követelményt.
- [17] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmeként értékeli, hogy az eljáró hatóságok, illetőleg bíróságok az indítványozó egészségi állapotára vonatkozó szakvéleményeket és az Abh.-t figyelmen kívül hagyták. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor megállapítja, hogy az indítványozó egészségi állapotának értékelését a Kúria (jelen alkotmányjogi panasz keretei között nem támadott, és a Kúria felülvizsgálati ítélete meghozatalának időpontjára tekintettel alkotmányjogi panasszal már nem is támadható) Mfv.III.10.231/2016/4. számú ítélete végezte el. A jelen alkotmányjogi panasz keretei között vizsgált Mfv.III.10.314/2018/5. számú ítélet tárgya kizárólag az a jogkérdés volt, hogy a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.Mv.327/2017/8. számú ítéletét követően a Csongrád Megyei Kormányhivatalnak kellett-e határozatot hoznia az ellátás továbbfolyósításáról. Ahogyan arra a Kúria is rámutat a Mfv.III.10.314/2018/5. számú ítélete indokolásának [15] bekezdésében, „a jelen perben támadott határozat bírósági felülvizsgálata nem terjedhetett ki a felperes egészségi állapota meghatározására, annak megítélésére, hogy akár a 2014. évben történt első-, vagy másodfokú bizottsági véleményekben, akár az azok alapján hozott határozatok felülvizsgálata iránt indult, 8.Mv.316/2014. számú perben beszerzett szakvéleményekben szereplő értékelés helytálló-e”. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően megállapítja, hogy az indítványozó által támadott bírói döntés és a XXVIII. cikk (1) bekezdése közötti értékelhető összefüggés hiányzik, ekként az indítvány ebben az elemében nem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja szerinti követelményét. Az Alkotmánybíróság azt is megjegyzi, hogy ugyancsak nem állnak alkotmányjogilag értékelhető közvetlen összefüggésben az indítványozó által támadott bírói döntések azzal a kérdéssel, hogy az Országgyűlés egyébként az Abh. szerinti jogalkotási kötelezettségének eleget tett-e.
- [18] 2.3. Az Abtv. 29. §-a szerint az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kéteyle, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E feltételek vagylagosak, fennállásukat az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [19] A tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot rögzítő XXIV. cikk (1) bekezdése, illetőleg a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot rögzítő XXVIII. cikk (1) bekezdése állított sérelmével kapcsolatosan az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy az indítványozó azon érveit, amelyek a Kúria és az eljáró bíróságok eljárásával és ítéleteivel kapcsolatosak, a XXVIII. cikk (1) bekezdésének keretei között, míg az első- és másodfokú hatóságok eljárásával és határozatával kapcsolatos érveket a XXIV. cikk (1) bekezdésének keretei között értékelte [legutóbb hasonlóan: 3350/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [19]], a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét állító elemében pedig jelen végzés 2.2. pontjában (Indokolás [15] és köv.) úgy ítélte meg, hogy az nem teljesíti a határozott kérelem követelményét. Az Alkotmánybíróságnak ennek megfelelően csak az indítvány XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelmét állító elemeit kellett az Abtv. 29. §-ának való megfelelés szempontjából értékelnie. Az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelmét azért állítja, mert a másodfokú hatóság a jogszabályban meghatározott eljárási határidőt túllépte, és az indítványozó fellebbezését 50 nap helyett 4 hónap alatt bírálta el, illetőleg az indítványozó ügyféli jogait figyelmen kívül hagyták. Az Alkotmánybíróság következetes, az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésére visszavezethető gyakorlata szerint nem vizsgálhatja felül a támadott bírói döntések jog-, illetve törvényszerűségét, ezért „[lő]nmagában a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” [elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]. Az indítvány a XXIV. cikk (1) bekezdése sérelmét ugyanakkor kizárólag a Ket. által meghatározott ügyintézési határidő túllépésével,

illetőleg a Ket. szerinti ügyféli jogai (pontosan nem nevesített) sérelmével összefüggésben állítja, mely állítás kétséget kizáróan törvényességi, és nem pedig alkotmányossági kérdés.

- [20] Az alkotmányjogi panasz továbbá számos elemében vitatja az eljáró hatóságok tényállás-megállapítását és bizonyíték-értékelését is, melyekkel összefüggésben az Alkotmánybíróság arra is utal, hogy következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indoklásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e [lásd például: 3272/2019. (X. 30.) AB végzés, Indokolás [16]].
- [21] Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítvány az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadhatósági feltételek egyikének sem, mivel sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, sem pedig a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét nem vetette fel.
- [22] 3. Az Alkotmánybíróság a fentiekre figyelemmel az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdésére is figyelemmel, visszautasította.

Budapest, 2020. május 5.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1509/2019.

• • •